

Dorđe Đukić
Božo Drašković

SRBIJA – OD SANKCIJA DO NEOKOLONIJALNE PRIVREDE

Urednik
Zoran Kolundžija

Đorđe Đukić
Božo Drašković

SRBIJA – OD SANKCIJA DO NEOKOLONIJALNE PRIVREDE

PROMETEJ
Novi Sad

PREDGOVOR

Predmet ove knjige je pokušaj da se izvrši sažeta analiza uzroka, koji su od uvođenja sankcija Srbiji 1992. godine (tada u sastavu SR Jugoslavije) i nakon njihovog ukidanja 2000. godine, sistematski vodili privredu Srbije u neokolonijalni položaj. Ciljevi knjige su: prvo, prezentacija autentične, verodostojne dokumentacije čiji sadržaji i ovde izložene interpretacije sužavaju prostor za redukcionistički pristup u osvetljavanju i tumačenju dela ekonomske istorije Srbije tokom sankcija; drugo, sagledavanje dugoročnih posledica neoliberalnog koncepta ekonomskog sistema i ekonomske politike koji su dosledno sledile političke elite u Srbiji od 2000. godine do danas; treće, karakterizacija kapitalizma u Srbiji na osnovu uloge preduzetništva; četvrto, prikaz odnosa političkih elita prema blagovremeno iznetim inicijativama i predlozima autora radi ukazivanja donosiocima strateških sistemskih odluka na opasnosti i posledice procesa klizanja ekonomskog sistema i privrede Srbije u neokolonijalni položaj. Sadržaj poglavlja i priloga u knjizi je u funkciji navedenih ciljeva.

U prvoj glavi: Zašto je propao Program II guvernera Narodne banke Jugoslavije Dragoslava Avramovića su sadržana dva dela: zvanični dokumenti - stenogrami, i pogled unazad – sa isticanjem osmogodišnjih sankcija kao početka pada privrede Srbije u neokolonijalni položaj. Program II guvernera Dragoslava Avramovića iz 1995. godine je bio osuđen na propast jer zemlja nije mogla do dođe do preko potrebnih deviza, zaduživanjem u inostranstvu. Spoljni zid sankcija, nametnut od strane SAD-a, je to onemogućavao. Svojom političkom odlukom SAD su, kao tada najmoćnija sile na svetu, isključile mogućnost vođenja pregovora SR Jugoslavije sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF) o normalizaciji odnosa, bez koje pregovori o finansijskoj podršci iz inostranstva nisu bili mogući. Čak i da se SR Jugoslavija odrekla kontinuiteta, na čemu je insistirao Dragoslav Avramović početkom 1996, MMF ne bi odobrilo kredite SR Jugoslaviji. Javnim istupima guvernera NBJ Dragoslava Avramovića i njegovim obraćanjem parlamentu, stvarana je iluziju u javnosti da on ima rešenje za pregovore sa MMF-om radi dobijanja kredita. Faktički, on nije ima rešenje, jer SAD nisu imale nameru da ukidaju tzv. spoljni zid sankcija SR Jugoslaviji posle Dejtonskog mirovnog sporazume o prekidu rata u Bosni i Hercegovine, iz novembra 1995. Argumentaciju i ukupnu atmosferu tokom rasprave u Savezne skupštine, 14-15. maja 1996, koju je inicirao Dragoslav Avramović zbog sukoba sa Saveznom vladom, i nakon koje je smenjen sa funkcije guvernera NBJ, verno prikazuju stenografske beleške. Time se eliminiše falsifikovanje privredne istorije Srbije u jednom od njenih najsudbonosnijih perioda.

U drugoj glavi je data Inicijativa Đorđa Đukića za promenu člana 93. Ustava Republike Srbije kojim je regulisan položaj Narodne banke Srbije (NBS). Podneta je Vladi Republike Srbije u junu 2021. godine sa tri argumenta: prvo, složena i skupa procedura promene Ustava je već bila u toku, samo za oblast pravosuđa, pod pritiskom institucija EU; drugo, definisanje položaja monetarne vlasti u Ustavu se zasniva na najboljim rešenjima i praksama u svetu; treće, bila je to jedinstvena prilika da se učini voljom vladajuće političke stranke u Srbiji – Srpske napredne stranke, koja je imala dvotrećinsku većinu u parlamentu. Promena Ustava samo pod spoljnim pritiscima i ignorisanje inicijativa domaćih intelektualaca, predstavljaju još jedan dokaz neokolonijalnog položaja Srbije. Ukoliko se ne promeni ustavni položaj NBS prema predloženom rešenju nastaviće se sa dosadašnjom praksom koncentracije monetarne vlasti u rukama guvernera, često sa nikakvim ili oskudnim znanjem iz oblasti monetarne politike, koga faktički kontroliše predsednik države.

U trećoj glavi je data argumentacija protiv prodaje Komercijalne banke a.d. Beograd koju je javno izneo Đorđe Đukić decembra 2019. godine. Prodajom Komercijalne banke a.d. Beograd kao jedne od pet najvećih banaka sa većinskim domaćim kapitalom 2020. godine bankarski sektor Srbije gotovo u celosti prelazi u ruke stranaca. Odlukom tadašnje vladajuće političke elite Srbija je definitivno postala neokolonija u finansijskoj sferi. Upozorenja Đorđa Đukića, zvanično upućena guverneru NBS i Kabinetu predsednika Republike da ne treba prodavati Komercijalne banke a.d. Beograd su bila ignorisana.

U četvrtoj glavi: Rezultati i posledice tranzicije od kapitalizma u socijalizam i obrnuto, Božo Drašković najpre daje istorijsku retrospektivu o socijalističkom društveno-ekonomskom sistemu sa akcentom na koncept društvene svojine i samoupravljanja i probleme u funkcionisanju samoupravnog preduzeća. Na osnovu analize normativnih rešenja i prakse ukazuje na negativne posledice do kojih će taj sistem dovesti. Sledi analiza privatizacije bankarskog sektora u Srbiji koja je dovela do dominacije stranih banaka i posledica vođene politike kursa dinara. Nakon dela koji se odnosi na dobitnike i gubitnike u procesu tranzicije privrede detaljno su obrazloženi pokazatelji kojima se dokazuje neuspešnost tranzicije i privatizacije u Srbiji koja je posle 2000. godine koncipirana i sprovedena na ideologiji kritike „insajderske“ identifikacije svojinskih prava i uvođenjem modela rasprodaje. Izvodi se zaključak da je privatizacija morala biti neuspešna, jer se bazirala na pogrešnom pristupu po kome su favorizovani državni prihodi od privatizacije, a žrtvovan ekonomski razvoj i zaposlenost.

Neoliberalni koncept ekonomskog sistema u Srbiji kreiran krajem 2000. godine zasnivao se na: sveopštoj ekonomskoj liberalizaciji, deregulaciji i privatizaciji uz monetarnu stabilnost, obuzdavanju inflacije, i žrtvovanju zaposlenosti, što je neumitno vodilo privredu Srbije ka neokolonijalnom položaju. Božo Drašković

ukazuje da racionalne mogućnosti i pravci doktrinarnih, ali i empirijskih rešenja mogu se nalaziti u povratku uloge odgovorne i prosvetene države, povratku uloge participacije zaposlenih u upravljanju. Ostaje i dalje otvoreno pitanje kako uz održavanje racionalnih funkcije tržišta ograničavati tržišne pohlepe za profitom.

Petu glavu čini autorski tekst Slobodana Cvejića koji se po sadržaju uklapa u koncept monografije, predstavljajući dopunu analize dugoročnih kretanja u privredi i društvu Srbije. Empirijska analiza ukazuje da preduzetništvo ima slabu ulogu u konstituisanju nove kapitalističke klase u Srbiji, što doprinosi karakterisanju kapitalizma u Srbiji kao „državnog“, „kompradorskog“, „klijentelističkog“ i sl. Navedene su ključne prepreke koje treba otkloniti da bi se značajnije ojačalo preduzetništvo u cilju konsolidacije kapitalizma u Srbiji.

Na kraju knjige su dati autorski prilozi: Prilog I Đorđa Đukića: Prilog kulturi sećanja: da se privredna istorija ne falsifikuje, pripremljen je i saopšten u formi diskusije na naučnoj konferenciji: Avramović: Hiperinflacija, stabilizacija i reforme, SANU, 25. novembar 2019. godine. Prilog nije objavljen u zborniku radova SANU, 2021. Urednik nije dao obrazloženje zašto ga nije objavio; Prilog II Đorđa Đukića: Kritički osvrt na neke predloge privatizacije domaćeg bankarskog sektora (objavljen u naučno-stručnom časopisu „Ekonomski anali“, maj 2001); Prilog III Boža Draškovića i Đorđa Đukića: Faksimili dokumenta o otvaranju stečajnog postupka nad četiri najveće banke u Srbiji – Beogradska banak a.d, Beobanka a.d, Investbanka a.d. i Jugobanka a.d. (3. januara 2002) i prepiske koja potvrđuju netransparentnost rada Agencije za osiguranje depozita – odbijanje da autorima stavi na uvid dokumenta koja se odnose na postupak stečaja navedene četiri banke (2019-2020) u naučno-istraživačke svrhe.

Zahvaljujemo se recenzentima prof. dr Branku Vasiljeviću i prof. dr Bojanu Dimitrijeviću na sugestijama koje su nam dali tokom pripreme rukopisa za štampu i time doprineli unapređenju kvaliteta ove knjige. Zahvaljujemo se prof. dr Blagoju Babiću i Milanu Miloševiću kao akterima i svedocima događaja tokom 90-tih godina prošlog veka na datim savetima za oblikovanje sadržaja prve glave. Zahvaljujemo se Arhivu Jugoslavije i njegovom direktoru dr Milanu Terziću koji nam je omogućio korišćenje arhivske građe Savezne skupštine iz maja 1996. godine u naučno-istraživačke svrhe, pre isteka roka od 30 godina od dana njenog nastanka. Zahvaljujemo se Gradskoj biblioteci „Vladislav Petković- Dis“ u Čačku za pomoć u obradi stenograma.

Autori
Beograd, januar 2023.

GLAVA I

ZAŠTO JE PROPAO PROGRAM II GUVERNERA NARODNE BANKE JUGOSLAVIJE DRAGOSLAVA AVRAMOVIĆA

Nije čovjek ono što misli, već ono što čini
– Meša Selimović, *Derviš i smrt*

UVOD

Cilj ove glave je stavljanje na uvid javnosti verodostojne dokumentacione građe kojom se sa vremenske distance od blizu 30 godina osvetljava jedan od važnih događaja u privrednoj istoriji SR Jugoslavije i Srbije. Reč je o uslovima nametnutim sankcijama međunarodne zajednice koji su doveli do propasti Programa II guvernera Dragoslava Avramovića i njegove smene sredinom maja 1996. godine. Dati su originalni stenogrami sa sednica Savezne skupštine od 14–15. maja 1996, koji su u ličnom vlasništvu autora kao aktera događaja, dopunjeni nedostajućim delom stenograma kojim raspolaže Arhiv Jugoslavije.

Stenogrami na verodostojan način pokazuju kakvo je bilo stanje odnosa među nosiocima ekonomske politike u SR Jugoslaviji – Savezna vlada, Vlada Republike Srbije, Vlade Republike Crne Gore, Narodna banka Jugoslavije (NBJ), u prvoj polovini 1996. godine, neposredno nakon potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma (decembra 1995) kojim je prekinut rat u Bosni i Hercegovini (BiH). Nakon tog događaja usledila je suspenzija sankcija prema SR Jugoslaviji od strane EU i UN, uvedenih maja 1993. godine zbog optužbi za učešće u ratu u BiH. Međutim, zadržan je tzv. spoljni zid sankcija od strane SAD-a, u vidu zabrane zaduživanja SR Jugoslavije kod Međunarodnog monetarnog fonda (MMF-a).

Zadržavanje spoljnog zida sankcija značilo je da je zemlja iscrpljena četvorogodišnjim sankcijama *de facto* lišena priliva deviza radi popune ionako izuzetno malih deviznih rezervi koje su sredinom maja 1996. iznosile 330–335 miliona dolara, pri mesečnom uvozu preko 200 miliona dolara (što pokazuju priložene stenografske beleške), čime je Program II guvernera Dragoslava Avramovića bio osuđen na propast. Početkom 1994. godine NBJ je raspolagala u zemlji sa još manjim iznosom deviza – oko 220 miliona dolara, pri čemu su u NBJ tada procenili da mora da raspolaže sa najmanje 150 miliona dolara kao stalnim deviznim rezervama.

Sukob sa Saveznom vladom i Savetom NBJ koji je doveo do smenjivanja Dragoslava Avramovića sa funkcije guvernera NBJ neposredna je posledica njegove iluzije da se u pregovorima sa MMF-om, po cenu odricanja od kontinuiteta

SR Jugoslavije¹, tokom 1996. godine može dobiti kredit za popunu deviznih rezervi u iznosu od oko 350 miliona dolara, a koje bi bile pokriće za štampanje novca i sprečavanje daljeg strmoglavog pada vrednosti dinara u odnosu na nemačku marku (DEM). Ovo u odnosu na kurs 1 DEM = 3,3 dinara fiksiran novembra 1995, kada je na sednici Saveta NBJ u Miločeru, tesnom većinom – četiri glasa za (uz glas autora), tri protiv – usvojen Program II guvernera Dragoslava Avramovića.

Faktički, sankcije prema Srbiji nisu prestajale sve do 2000. godine. Ponovo su uvedene 1998. godine od strane EU i SAD-a zbog optužbe o progonu Albanaca na Kosovu i Metohiji, sa poznatim daljim tokom događaja – vojnom agresijom NATO-a na Srbiju 1999.

Sa sadašnje vremenske distance nameću se tri zaključka:

Prvo, čak i da je političko vođstvo zemlje odlučilo da se odrekne kontinuiteta SR Jugoslavije 1996. godine kao uslova da se dobije strana finansijska podrška koju je očajnički tražio guverner Dragoslav Avramović za podršku Programu II, nje *de facto* ne bi bilo, jer zapadne sile, pre svega SAD, nisu ni imale nameru da ukidaju sankcije Srbiji.

Drugo, nakon razorne hiperinflacije 1993. godine koja je novčanu masu na kraju te godine svela na svega 60 miliona DEM (sa procenjenih 600 miliona u julu iste godine), uvođenje novog konvertibilnog dinara januara 1994. Programom rekonstrukcije monetarnog sistema i privrednog oporavka Dragoslava Avramovića (Program I) fiksiran je kurs novog dinara – 1 DEM = 1 DIN. To je u uslovima hermetički zatvorene privrede moglo da potraje samo nekoliko meseci. Od 24. januara do 20. juna 1994. godine svi emitovani novi dinari su imali 100 odsto pokriće u devizama i zlatu u trezoru NBJ. Nakon toga se otvara po sudbinu Programa I kobni treći kanal primarne emisije (reस्कontovanjem hartija od vrednosti kod NBJ na bazi robnog pokrića), zbog glasanih zahteva od privrede i banaka suočenih sa nelikvidnošću, za daljom kreditnom podrškom radi oživljavanja proizvodnje.

Industrijska proizvodnja je nakon rasta u aprilu beležila stagnaciju u maju–junu i pad u julu, da bi u periodu avgust–oktobar 1994. ponovo zabeležila rast. Međutim, velika monetarna ekspanzija tokom leta i jeseni – povećanje novčane mase sa oko 1,4 na 2,4 milijarde dinara u oktobru 1994. godine, dovela je do rasta cena na malo od 7% u novembru u odnosu na oktobar i 2,5% u decembru u odnosu na novembar 1994. godine i, posledično, do drastičnog skoka kupovnog kursa nemačke marke na crnom deviznom tržištu koji je već krajem decembra 1994. bio na nivou 1 DEM = 1,40 DIN².

Treće, novi ciklus rastuće inflacije bio je neizbežan zbog: prvo, odsustva priliva deviza po osnovu izvoza; i drugo, nemogućnosti da se koristi kvota blokiranih deviza i zlata u inostranstvu koja je po odluci MMF-a (iz decembra 1992) o podeli finansijske aktive i pasive bivše SFRJ pripala SR Jugoslaviji – 36,52% od 300–400 miliona dolara u devizama i oko 600–700 miliona dolara u zlatu – za te-

kuća plaćanja i izmirivanje dugova ili kao zaloga za nove kredite. Posledično, brzo obezvređivanje novog dinara na crnom deviznom tržištu, NBJ je samo ozvaničila drastičnom devalvacijom dinara – novim kursom 1 DEM = 3,3 DIN, kao merom u Programu II iz novembra 1995.

Radi potpune objektivnosti, neophodno je istaći stav guvernera Dragoslava Avramovića prema sudbini Programa I 14 meseci nakon njegovog lansiranja. Osvrćući se na sumnje u trajnost Programa I koje su prisutne u javnosti, on je u maju 1995. godine ipak bio svestan da sudbina Programa počiva najviše na pozitivnim očekivanjima većine stanovništva tj. njegovoj daljoj popularnosti među narodnim masama. To potvrđuje sledećim stavom:

„Ipak, sve ovo je ostvareno uz pomoć dosta sreće, malo dobre teorije i čvrste podrške širokih masa običnih ljudi. Oni su želeli da dobiju čvrstu nacionalnu valutu, oni su u nju verovali od prvog dana iako su se stalno plašili da ona možda neće potrajati i oni su izgradili poverenje u nacionalno monetarno i privredno rukovodstvo”³.

1. ZVANIČNI DOKUMENTI

U narednom delu data je dokumentaciona građa – akta i stenografske beleške sa sednice Savezne skupštine u periodu 10–15. maja 1996. godine, iz lične arhive autora, dopunjena stenografskim beleškama iz Arhiva Jugoslavije u celosti, bez bilo kakvih interpretacija, kako bi se izbegle subjektivne ocene autora kao aktera događaja, ali i onemogućilo falsifikovanje toka događaja i suštinskih uzroka koji su doveli do smenjivanja Dragoslava Avramovića sa funkcije guvernera NBJ u Saveznoj skupštini, odlukom poslanika vladajuće koalicije iz Srbije i Crne Gore (Socijalistička partija Srbije i Demokratska partija socijalista Crne Gore) koja ga je i postavila na tu funkciju:

1. Izlaganje Dragoslava Avramovića, guvernera Narodne banke Jugoslavije o neslaganjima sa Saveznom vladom po pitanjima pregovora sa međunarodnim finansijskim organizacijama i centralnim bankama republika eks-Jugoslavije (upućeno parlamentu 10. maja 1996).

2. Stavovi članova Saveta Narodne banke Jugoslavije (upućeni parlamentu 13. maja 1996).

3. Stenografske beleške sa sednice Savezne skupštine na kojoj je razrešen Dragoslav Avramović (14–15. maj 1996).

**СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
СТЕНОГРАФСКЕ БИЉЕШКЕ**

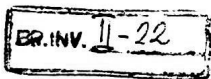
**САВЕЗНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
САВЕЗНА СКУПШТИНА**

ВЕЋЕ ГРАЂАНА-ВИЈЕЋЕ ГРАЂАНА

1. седница првог редовног заседања

1. сједница првог редовног засједања

14. и 15. мај, 18, 19. и 20. јуна 1996. године

Година LV

Београд, 1996.

Свеска I

*Faksimil prve strane stenografskih beleški sa sednice Savezne skupštine,
Veće građana, u periodu 10-15. maja 1996. godine, iz lične arhive autora*

АРХИВ ЈУГОСЛАВИЈЕ
ARCHIVES OF YUGOSLAVIA

02 Број 12/49
11. 4. 2022. год.

Проф. др Ђорђе Ђукић

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
БЕОГРАД
Каменичка бр. 6

Предмет: Молба за коришћење дела стенографских белешки

У вези Вашег захтева да за потребе припреме публикације „Прилози за привредну историју Југославије и Србије – Друга свеска“, дозволимо коришћење архивске грађе Савезне скупштине из маја 1996. године (Веће грађана, Прва седница I редовног заседања 14. и 15. маја), обавештавамо Вас да по Закону о архивској грађи и архивској делатности, Сл. гласник РС број 6, 2020 од 24.01.2020. године, Члан 38, став 1, архивска грађа постаје доступна за коришћење након истека рока од 30 година од дана њеног настанка. Изузетак од овог правила је ако је архивска грађа потребна државним органима за обављање њихових делатности, ако је потребна за утврђивање, остваривање и заштиту права у судском, управном или поступку арбитраже и у научно истраживачке сврхе.

Ценећи да се овде архивска грађа потражује у научно истраживачке сврхе напомињемо да је корисник грађе одговоран за повреду јавних интереса, односно приватности, као и повреду права и интереса лица до које би дошло услед коришћења архивске грађе из става 2 овог члана.

Истовремено Вас обавештавамо да читаоница Архива Југославије због услова пандемије ради у посебном режиму у смислу скраћеног радног времена и ограниченог броја истраживача, те је стога потребно да за заказивање термина позовете читаоницу на телефон (+381 11) 3690-252, лок 119.

С' поштовање,

Архив Југославије, Васа Пелагића 33, 11000 Београд, п.фах: 87, Република Србија
Archives of Yugoslavia, 33 Vase Pelagica Str., 11000 Belgrade, P.O. Box 87, Republic of Serbia,
tel/phone: (+381 11) 3690-252, 3690-253, 3690-261, 3690-262; факс/факс: (+381 11) 30-66-635;
e-mail: arhivu@arhivu.rs http://www.arhivu.rs

ПИБ: 101288288
МБ: 07030673

Faksimil saglasnosti Arhiva Jugoslavije (Broj 12/49 od 11. 4. 2022) za korišćenje arhivske građe Savezne skupštine iz maja 1996. godine pre isteka roka od 30 godina u naučno-istraživačke svrhe

Stenografske beleške sa poslednje sednice Saveta Narodne banke Jugoslavije kojom je predsedavao Dragoslav Avramović, guverner Narodne banke Jugoslavije, održane 13. maja 1996. ne postoje u Arhivu Narodne banke Srbije (Arhiv NBS). Nakon višemesečnog traganja Arhiv NBS (zadužen da čuva arhivu NBJ) zvanično je potvrdio autoru, kao učesniku na toj sednici Saveta NBJ, da te stenografske beleške ne postoje u arhivskoj građi NBS. Dakle, nestale su iz nepoznatih razloga.

1.1. Zahtev guvernera Dragosava Avramovića da se u dnevni red Savezne skupštine uvrsti njegovo izlaganje

Guverner je predložio da tačka dnevnog reda glasi:

„Izlaganje Dragoslava Avramovića, guvernera Narodne banke Jugoslavije o neslaganju sa Saveznom vladom po pitanjima pregovora sa međunarodnim finansijskim organizacijama i centralnim bankama republika eks-Jugoslavije”. Dokument je primljen u skupštini 10. maja 1996.

НАРОДНА БАНКА ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГУВЕРНЕР

K. Sp. 1285

Београд, 10. маја 1996.

Савезна Република Југославија
САВЕЗНА СКУПШТИНА

ПРИМЉЕНО: 10. 5. 96

Срг. Јеа.	Број	Приват	Вредност
060	06-1/96		

САВЕЗНА СКУПШТИНА

Молим вас да у Дневни ред Првог редновног заседања Већа грађана и Већа република Савезне скупштине, уврстите као тачку Дневног реда: ИЗЛАГАЊЕ ДРАГОСЛАВА АВРАМОВИЋА, ГУВЕРНЕРА НАРОДНЕ БАНКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ О НЕСЛАГАЊУ СА САВЕЗНОМ ВЛАДОМ ПО ПИТАЊИМА ПРЕГОВОРА СА МЕЂУНАРОДНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ЦЕНТРАЛНИМ БАНКАМА РЕПУБЛИКА ЕКС-ЈУГОСЛАВИЈЕ.

Хвала и с поштовањем,

D. Avramović
Драгослав Аврамовић

САВЕЗНА СКУПШТИНА
Београд
Трг Николе Пашића 13

Улица 7. Јула 12. П. Факс: 1010, 11000 Београд, адреса за телеграме: НАРОДНАБАНКА
Телекс: 72000, 72736, Факс: (+381-11) 621-181, Телефон: (+381-11) 625-555

*Faksimil prve strane zahteva guvernera D. Avramovića, upućenog
Saveznoj skupštini od 10. maja 1996. godine*

1.2. Stavovi članova Saveta Narodne banke Jugoslavije upućeni Saveznoj skupštini da ih po hitnom postupku uvrsti u dnevni red sednice

Dokument je primljen u skupštini 14. maja 1996.

SKUPŠTINA SR JUGOSLAVIJE
REDSEDNIKU VEĆA REPUBLIKA
REDSEDNIKU VEĆA GRAĐANA

Savet Narodne banke Jugoslavije, shodno ovlašćenjima i obavezama iz Zakona o Narodnoj banci Jugoslavije, obraća se Skupštini SRJ sa obaveštenjem da je između Saveta i guvernera Narodne banke Jugoslavije došlo do nemogućnosti dalje saradnje.

Savet je imao čast i zadovoljstvo da zajedno sa guvernerom Dragoslavom Avramovićem radi na utvrđivanju i sprovođenju mera monetarne politike zemlje, popularno nazvanih Programom I i Programom II. Ove mere su dale značajne rezultate u stabilizaciji ekonomskih prilika i monetarnoj stabilnosti. Samim tim, doprinos guvernera poboljšanju ukupne ekonomske stabilizacije je izuzetno značajan. Naravno, posebno značajno, ako ne i presudno, delovale su i mere i usklađene aktivnosti koje su iz svojih nadležnosti preduzimale Savezna i republičke vlade. Zbog toga je Savet uvek smatrao i posebno insistirao da saradnja NBJ sa Saveznom i republičkim vladama mora imati apsolutni prioritet. Posebno, kada se ima u vidu neophodnost uključivanja SRJ u međunarodne finansijske institucije i veoma osetljiva i složena pitanja pregovora o sukcesiji i državnom kontinuitetu SRJ.

Nažalost, posle pregovora u Parizu došlo je do izrazite promene u ponašanju guvernera Avramovića: prvo je došao u sukob sa viceguvernerima, a zatim i sa zamenikom. Drugo, guverner je politiku sukoba nastavio prema Saveznoj vladi nizom neodmerenih izjava, nelogičnih zahteva, neosnovanih optužbi i, naročito, blokiranjem realizacije određenih međudržavnih, privrednih aranžmana.

Štete koje nastaju iz ove i ovakve konfrontacije za SRJ su velike. Mereno činjenicama, ne postoje objektivni razlozi za bilo kakve, a posebno ne za sukobe sa ovakvim posledicama.

Savet Narodne banke Jugoslavije bio je iskreno naklonjen guverneru Avramoviću. Članovi Saveta, tokom saradnje sa njim, prema njemu su razvili poštovanje i ljudsku privrženost. Promenu u njegovom ponašanju, na veliku žalost, Savet ne može da objasni i prihvati. Postoji, naravno, niz konkretnih povoda koji su rezultirali sadašnjim stanjem i odnosima između Saveta i guvernera Avramovića. Posebno zabrinjava činjenica instrumentalizovana u političke svrhe.

Zato, Savet Narodne banke Jugoslavije predlaže Skupštini SRJ da donese odluku kojom će prekinuti ovu blokadu u radu NBJ i sprečiti dalje ekonomske štete u ovom posebno značajnom periodu za našu zemlju. S obzirom na to da je dalja saradnja, po oceni članova Saveta nemoguća, Skupština treba da odluči da li će razrešiti Savet ili guvernera NBJ, dr Dragoslava Avramovića. Imajući u vidu ukupnost postojećih okolnosti Savet Narodne banke Jugoslavije predlaže Skupštini da odluku donese brzo i bez nepotrebnog odlaganja.

U Beogradu,
13. V 1996. god.

SAVET NARODNE BANKE JUGOSLAVIJE

Dušan Vlatković s. r.
Krunoslav Vukčević s. r.
Dr Đorđe Đukić s. r.
Petrašin Kasalica s. r.
Zlatan Peručić s. r.
Dragan Tomić s. r.

НАРОДНА БАНКА ЈУГОСЛАВИЈЕ
ЗАМЕНИК ГУВЕРНЕРА

Београд, 14. маја 1996.

Савезна Република Југославија
САВЕЗНА СКУПШТИНА

ПРИМЉЕНО: 14. 5. 96			
Стр. бр.	Бр. ј	Прилог	Вредност
025	06-1/96		

Председнику Вијећа грађана и
Председнику Вијећа република
Скупштине СРЈ

У прилогу Вам достављам ставове чланова Савјета Народне банке Југославије и молим да их по хитном поступку уврстите у дневни ред Сједнице.

мр Божидар Газивода

Улица 7. Јула 12, II. Факс: 1010, 11000 Београд, адреса за телеграме: НАРОДНАБАНКА
Телекс: 72000, 72736, Факс: (+381-11) 621-181, Телефон: (+381 11) 625 555

*Faksimil dve strane stavova Saveta Narodne banke Jugoslavije upućene
Saveznoj skupštini od 14. maja 1996. godine*

SKUPŠTINA SR JUGOSLAVIJE
PRESEDNIKU VEĆA REPUBLIKA
PRESEDNIKU VEĆA GRADJANA

Савезна Република Југославија
САВЕЗНА СКУПШТИНА

ПРИМЉЕНО: 14. 5. 96			
Оп. јед.	Број	Присој.	Р. Д. лист
025	26-1/96		

Savet Narodne banke Jugoslavije, shodno ovlašćenjima i obavezama iz Zakona o Narodnoj banci Jugoslavije, obraća se Skupštini SRJ sa obaveštenjem da je između Saveta i guvernera Narodne banke Jugoslavije došlo do nemogućnosti dalje saradnje.

Savet je imao čast i zadovoljstvo da zajedno sa guvernerom Dragoslavom Avramovićem radi na utvrđivanju i sprovođenju mera monetarne politike zemlje, popularno nazvanih Program I i Program II. Ove mere su dale značajne rezultate u stabilizaciji ekonomskih prilika i monetarnoj stabilnosti. Samim tim, doprinos guvernera poboljšanju ukupne ekonomske stabilizacije je izuzetno značajan. Naravno, posebno značajno ako ne i presudno delovale su i mere i uskladjene aktivnosti koje su iz svojih nadležnosti preduzimale Savezna i republičke vlade. Zbog toga je Savet uvek smatrao i posebno insistirao da saradnja NBJ sa Saveznom i republičkim vladama mora imati apsolutni prioritet. Posebno, kada se ima u vidu neophodnost uključivanja SRJ u međunarodne finansijske institucije i veoma osetljiva i složena pitanja pregovora o sukcesiji i državnom kontinuitetu SRJ.

Na žalost, posle pregovora u Parizu je došlo do izrazite promene u ponašanju guvernera Avramovića: Prvo je došao u sukob sa viceguvernerima, a zatim i sa zamjenikom. Drugo, guverner je politiku sukoba nastavio prema Saveznoj vladi nizom neodmerenih izjava, nelogičnih zahteva, neosnovanih optužbi i naročito blokiranjem realizacije određenih međudržavnih, privrednih aranžmana.

Štete koje nastaju iz ove i ovakve konfrontacije za SRJ su velike. Mereno činjenicama, ne postoje objektivni razlozi za bilo kakve, a posebno ne za sukobe sa ovakvim posledicama.

Savet Narodne banke Jugoslavije je bio iskreno naklonjen guverneru Avramoviću. Članovi Saveta, tokom saradnje sa njim, prema njemu su razvili poštovanje i ljudsku privrženost. Promenu u njegovom ponašanju, na veliku žalost, Savet ne može da objasni i prihvati.

Postoji, naravno, niz konkretnih povoda koji su rezultirali sadašnjim stanjem i odnosima između Saveta i guvernera Avramovića. Posebno zabrinjava činjenica da je njegovim aktivnim delovanjem Narodna banka Jugoslavije instrumentalizovana u političke svrhe.

Zato, Savet Narodne banke Jugoslavije predlaže Skupštini SRJ da donese odluku kojom će prekinuti ovu blokadu u radu NBJ i sprečiti dalje ekonomske štete u ovom posebno značajnom periodu za našu zemlju. S obzirom da je dalja saradnja, po oceni članova Saveta nemoguća, Skupština treba da odluči da li će razrešiti Savet ili guvernera NBJ, dr Dragoslava Avramovića. Imajući u vidu ukupnost postojećih okolnosti Savet Narodne banke Jugoslavije predlaže Skupštini da odluku donese brzo i bez nepotrebnog odlaganja.

U Beogradu,
13.V. 1996.god.

SAVET NARODNE BANKE JUGOSLAVIJE

Vlatković Dušan

Vukčević Krunislav

Djukić Dr Djordje

Kasalica Petrašin

Peručić Zlatan

Tomić Dragan